

Miljökontoret

Dricksvatten från små vattenverk

För att säkerställa dricksvattenkvaliteten gäller *Livsmedelsverkets föreskrift om dricksvatten (SLVFS 2001:30)*, i fortsättningen kallad dricksvattenföreskriften, för vattenverk. Med vattenverk menas en anläggning för uppföring och beredning av dricksvatten, till exempel en brunn och en pump.

Dricksvattenföreskriften gäller för vattenverk som tillhandahåller 10 m³ eller mer dricksvatten per dygn eller vattenverk som försörjer 50 personer eller fler.

Dricksvattenföreskriften gäller också för vattenverk som förser offentliga eller kommersiella verksamheter med dricksvatten, oavsett om det är en yrkesmässig verksamhet eller inte samt livsmedelsanläggningar med eget vatten. Föreskriften gäller då oavsett mängden dricksvatten.

Registrering

Dricksvattenanläggningar ska registreras av miljönämnden. För de verksamheter som har en annan livsmedelshantering som kräver registrering hos miljönämnden görs en separat registrering av dricksvattenanläggningen.

Miljönämnden tar ut en timavgift, för närvarande 880 kronor, för registrering av en dricksvattenanläggning.

Riskklassning och årlig kontrolltid

Dricksvattenanläggningar riskklassas för att bestämma årlig kontrolltid och årlig avgift. För verksamheter med annan livsmedelshantering, till exempel en restaurang som har egen dricksvattenanläggning så klassas restaurangen för sig och dricksvattenanläggningen för sig. Kontrollavgiften faktureras i början av varje år.

Beskrivning av vattenverk

Vid varje vattenverk ska det finnas en beskrivning av vattenverket samt driftinstruktioner. Omfattningen kan variera mycket beroende på om ditt vattenverk är litet, med till exempel endast en pump och en hydrofortank, eller mer avancerat med olika reningssteg. Ingår det pH-justering ska det finnas utrustning som varnar vid fel.

Program för regelbundna undersökningar

Dricksvatten ska undersökas regelbundet för kontroll av att vattnet uppfyller kraven i dricksvattenföreskriften.

Det är verksamheten som ska upprätta ett program för regelbundna undersökningar och miljönämnden ska fastställa det (provtagningspunkter och frekvens).

Här nedan i tabell 1) visas ett exempel på regelbunden provtagning som ska utföras i en livsmedelsverksamhet som förbrukar högst 10 kubikmeter vatten per år och där provtagning endast behöver ske hos användaren.

Tabell 1) Exempel på regelbunden undersökning av dricksvatten för en mindre dricksvattenanläggning

	Typ av provtagning	Frekvens (antal prov per år)	Provtagnings- punkt hos användare
År 1	Utvidgad mikrobiologisk undersökning ¹	1 gång	Tappkran i beredningskök
	Utvidgad kemisk undersökning inklusive bekämpningsmedel ¹	1 gång	”-“
	Normal mikrobiologisk undersökning + normal kemisk undersökning ²	2 gånger	”-“
År 2	Normal mikrobiologisk undersökning + normal kemisk undersökning	2 gånger	”-“
År 3	Normal mikrobiologisk undersökning + normal kemisk undersökning	2 gånger	”-“
År 4	Utvidgad mikrobiologisk undersökning	1 gång	”-“
	Utvidgad kemisk undersökning inklusive bekämpningsmedel	1 gång	”-“
	Normal mikrobiologisk undersökning + normal kemisk undersökning	2 gånger	”-“
År 5	Samma som år 2		”-“
År 6	Samma som år 3, och så vidare		”-“

1. omfattning av utvidgad undersökning framgår av bilaga 3 (avsnitt B), SLVFS 2001:30

2. omfattning av normal undersökning framgår av bilaga 3 (avsnitt A), SLVFS 2001:30

Vilka undersökningar ska göras och hur ofta?

Regelbundna undersökningar ska göras av dricksvattnet i form av *normal undersökning* och *utvidgad undersökning*. Normal undersökning omfattar cirka fyra mikrobiologiska parametrar samt cirka 10 kemiska parametrar. Utvidgad undersökning omfattar cirka 10 mikrobiologiska parametrar samt cirka 80 kemiska parametrar. Laboratorierna brukar ha speciella ”provtagningspaket” som är anpassade efter lagstiftningen. För uppgifter om priser

för de olika analyserna hänvisas till respektive laboratorium. Tänk på att vattenproverna ska analyseras av ackrediterade laboratorier. Det är mycket viktigt att du i din beställning av analys hos laboratorierna anger att provet ska analyseras enligt dricksvattenföreskriften. Om dricksvattnet bedöms eller sannolikt kommer att bedömas som otjänligt ska den som undersöker vattnet omedelbart informera dig som uppdragsgivare. Du måste sedan omedelbart informera miljökontoret (tillsynsmyndigheten).

Hur ofta provtagning ska ske regleras i dricksvattenföreskriften. I bilaga 3, avsnitt C och tabell I (utgående vatten) och tabell II (vatten hos användare) finner du bestämmelserna om hur ofta du ska utföra din regelbundna undersökning. Kan du visa att det inte sker någon förändring mellan utgående vatten och provpunkten hos användaren behövs ingen provtagning på utgående vatten. Här nedan i bild 1) ser du hur många prov du minst ska ta i provpunkten hos användaren.

Bild 1) Utdrag från dricksvattenföreskriften, bilaga 3, avsnitt C, tabell II (vatten hos användare)

II. Dricksvatten hos användaren (8 § b, c, d)		
Distribuerad eller producerad volym dricksvatten per dygn i ett vattenförsörjningsområde (m³)¹	Normal undersökning (antal prov per år)²	Utvidgad undersökning (antal prov per år)²
≤ 10	2	1 vart tredje år
> 10 ≤ 100	4	1 vartannat år
> 100 ≤ 800	4	1

Provtagningen ska i möjligaste mån fördelas lika över året. Det är lämpligt att göra en utvidgad undersökning innan verksamheten startar. Eftersom provtagningen ingår i verksamhetens egentillsyn är det verksamheten själv som ska ta kontakt med ett laboratorium som kan utföra provtagningen. En kopia på provtagningsrapporten bör skickas till miljökontoret, som redovisning att utförd undersökning under året har utförts.

Nedsättning av provtagningsfrekvens eller antal parametrar

Miljönämnden kan besluta om att minska frekvensen av den normala undersökningen med 50 procent eller reducera antalet parametrar i den utvidgade undersökningen för en enskild verksamhet. För att miljönämnden ska kunna göra en prövning av detta krävs det att verksamheten kommer in med en begäran om nedsättning och en motivering till varför nedsättningen bör ske. För den normala undersökningen krävs att verksamheten kan visa att resultatet av två års sammanhängande provtagning varit klart bättre än de gränsvärde som anges i dricksvattenföreskriften. För den utvidgade undersökningen krävs att verksamheten kan visa att en enskild parameter sannolikt inte kommer att förekomma i dricksvattnet i halter som skulle kunna innebära en risk att gränsvärdet i dricksvattenföreskriften överskrids.

Egenkontroll

Alla dricksvattenanläggningar ska ha ett program för egentillsyn. I programmet ska det finnas rutiner som är anpassade efter verksamheten. Det kan innebära rutiner för:

- beredningsmetod (eventuella barriärer och filter)
- kemikalieanvändning (dosering)
- rutin för åtgärder vid driftstörning (utredning, orsak, åtgärd, information till berörda)
- kontroll av råvattnet

Dricksvatten i en livsmedelsanläggning

Det är inte allt vatten i livsmedelsverksamheten som räknas som dricksvatten. Vatten som används för rengöring av lokaler, disk, handtvätt och liknande omfattas inte av dricksvattenföreskriften. Om livsmedelsföretaget istället hämtar sitt vatten i tank, dunk eller behållare från ett kommunalt tappställe eller från annat ställe som uppfyller kraven i dricksvattenföreskriften, behöver livsmedelsföretagaren inte själv kontrollera vattnet. Verksamheten ska då istället upprätta rutiner för rengöring av behållare och kylförvaring av vattnet.

Ni får gärna kontakta oss om ni har frågor angående dricksvatten.

▶ **Kontaktuppgifter:**

Miljökontoret
Tel 0451-26 83 31
miljönämnden@hasselholm.se

▶ **Läs mer:** www.hasselholm.se

▶ **För mer information:**

Livsmedelsverket www.livsmedelsverket.se

Exempel på ackrediterade laboratorier:

AI Control www.alcontrol.se

Eurofins www.eurofins.se